

na zakup urządzeń dla każdego przedsiębiorstwa będzie wynosić od 5000 do 50 000 Euro (możliwość wsparcia przedsiębiorstw, dla których wprowadzenie planu poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia spowodowałoby poważne obciążenia finansowe).

Projekt będzie wdrażany pod auspicjami Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej we współpracy z Ministerstwem Gospodarki oraz Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP), jako agencją wdrażającą.

Działania szkoleniowe będą realizowane przez Centralny Instytut Ochrony Pracy na podstawie umów zawieranych pomiędzy CIOP a PARP. Instytut został przygotowany do pełnienia tej roli poprzez uczestnictwo w projekcie PHARE'99 (pomoc techniczna i szkolenia).

Wszystkie działania bezpośrednio wspierające małe i średnie przedsiębiorstwa będą realizowane w ramach zintegrowanego krajowego systemu wsparcia dla takich przedsiębiorstw, opracowanego na podstawie projektów realizowanych w ramach PHARE 2000, angażującego na poziomie krajowym PARP, a na poziomie regionalnym – regionalne instytucje finansowe, pełniące rolę regionalnych przedstawicielstw Agencji.

Granty będą transferowane na podstawie indywidualnych umów zawieranych pomiędzy PARP a przedsiębiorstwami, po przedstawieniu odpowiednich dokumentów, potwierdzających realizację usługi i/lub zakup sprzętu oraz sfinansowanie części kosztów przez klienta przedsiębiorstwa. Wybór wniosków będzie dokonywany przez komisję na zasadach otwartej i jawnej procedury, zgodnej z procedurami PHARE. Regionalne instytucje finansowe będą odpowiedzialne za identyfikowanie i pozyskiwanie odpowiednich małych i średnich przedsiębiorstw oraz zapewnienie im doradztwa „pierwszego kontaktu”.

Usługi doradcze będą zamawiane przez dane przedsiębiorstwo bezpośrednio u akredytowanych dostawców. Poszczególne przedsiębiorstwa wybiorą odpowiedniego dostawcę z listy wybranych wcześniej firm, które potwierdziły zdolność do świadczenia określonej usługi przewidzianej w programie grantów. Weryfikacja „technicznych ofert instytucji” świadczących dane usługi będzie miała miejsce w fazie wstępnej procesu przygotowywania wniosku o grant, gdy dane przedsiębiorstwo – małe i średnie ma możliwość, przy wsparciu ze strony regionalnych instytucji finansowych, zapoznania się z konkurencyjnymi ofertami z listy firm i porównania ofert.

Oczekiwane wyniki projektu to:

- przeprowadzenie badań warunków pracy w dwóch sektorach: budownictwie oraz przemysle chemicznym – przetwórstwo gumy i tworzyw sztucznych
- opracowanie technicznych środków prewencji
- przygotowanie poradników i wytycznych określających standardy jakości szkoleń i usług doradczych
- stworzenie sieci konsultantów bhp posiadających certyfikaty CIOP
- rozwijanie umiejętności w zakresie bhp wśród pracowników małych i średnich przedsiębiorstw oraz przedstawicieli branżowych izb przemysłowo-handlowych
- wsparcie doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw
- wsparcie inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw na zakup nowych urządzeń.

Całkowity budżet projektu wyniesie 18,820 miliona Euro, w tym: wkład PHARE to 4,5 miliona Euro, współfinansowanie z budżetu państwa – 1,180 miliona Euro, natomiast wkład sektora prywatnego planowany jest na 13,140 miliona Euro.

Rozpoczęcie projektu planowane jest w styczniu 2003 r., a zakończenie – w lipcu 2005 r.

Autorzy Białej Księgi Komisji Europejskiej *Nauczanie i uczenie się – na drodze do uczącego się społeczeństwa* traktują równouprawnienie inwestycji materialnych i nakładów na kształcenie oraz inwestowanie w kompetencje jako główny czynnik konkurencyjności społeczeństw i indywidualnej przydatności w zatrudnieniu. Prognozują, że zawody i kwalifikacje stawać się będą bardziej elastyczne, a zdobyta wiedza będzie wystarczać na krócej. Poza spełniającym istotne zadania systemem szkolnym, ważniejszym terenem inicjatyw edukacyjnych stawać się będzie oświata ustawiczna - kształcenie i dokształcanie dorosłych. Prognozuje się również, że znaczną część obowiązków z tego zakresu będą musiały przejąć przedsiębiorstwa, wnosząc w proces zdobywania umiejętności działania poparte doświadczeniem i niezbędną praktyką. System ten, poza elastycznością programów kształcenia i doskonalenia, będzie też w coraz większym stopniu wymagał uwzględniania różnicowanych sytuacji i cech ludzi dorosłych.

Procesom tym podlega również edukacja w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy. Faktycznie, ze względu na różne praktyczne trudności związane z uwzględnianiem tej problematyki w programach nauczania szkół i uczelni, aktywniejszą rolę edukacyjną spełnia rynek oświaty ustawicznej. Ma on jednak w tym procesie wiele do nadrobienia ze względu na:

- znaczne zapóźnienia metodyczne, związane z przygotowaniem kadr organizatorów i wykładowców oraz brakiem doświadczeń
- nieukształtowany rynek jednostek edukacyjnych, z przewagą małych, nie inwestujących w kompetencje i bazę
- złe na ogół doświadczenia z odbywanych dotąd obowiązkowych szkoleń, pejoratywne skojarzenia z „bhp” itd.

Kluczem do wszystkich sukcesów edukacyjnych jest jednak wypracowanie efektywnego systemu oświaty szkolnej i akademickiej. Tam właśnie kształtują się początki społeczeństwa uczącego się. W wielu krajach Unii Europejskiej w systemie oświaty szkolnej zdobywa się podstawową wiedzę z zakresu kultury bezpieczeństwa, potwierdza się jej opanowanie odpowiednim zapisem w dokumencie kończącym edukację.

Dlatego też nie jest najistotniejszy formalnoprawny punkt widzenia, który został zagwarantowany, lecz praktyczne trudności związane z uwzględnianiem tej

mgr KRYSZYNA ŚWIDER
dr inż. MAŁGORZATA SUCHECKA
Centralny Instytut Ochrony Pracy

Nowoczesne materiały i formy edukacyjne w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy

problematyki w procesie nauczania lub takie jego realizowanie, które utrwała negatywne stereotypy i niechęć do pogłębiania wiedzy z dziedziny bhp w dorosłym życiu zawodowym.

Wzmocniona uwaga poświęcana tej problematyce nie może też rozpoczynać się wraz z zatrudnieniem i nie może być związana tylko z obowiązkiem pracodawcy. Istotna jest w tym procesie aktywna rola systemu edukacji w przekazaniu podstawowej wiedzy, potem jedynie aktualizowanej i uzupełnianej w różnych, dostosowanych do rodzaju aktywności zawodowej, formach oświaty ustawicznej.

Jako usprawiedliwienie braku dostatecznych działań w tej dziedzinie wśród przedstawicieli systemu edukacji podaje się często argument braku materiałów edukacyjnych, atrakcyjnych narzędzi do prowadzenia takiej edukacji. Atrakcyjność i nowoczesność jest przywoływana jako ważny czynnik przyciągający, działający na percepcję ludzi młodych, ale też udowadniający dorosłym, że i o tych problemach można nauczać interesująco, że jest to obszerna wielodyscyplinowa wiedza ważna w życiu każdego człowieka.

Dlatego też wśród wielu działań, jakie w ciągu ostatnich kilku lat podejmował Centralny Instytut Ochrony Pracy, bardzo znaczące były działania wzbogacające zarówno system edukacji szkolnej, jak i ustawicznej o nowoczesną praktykę edukacyjną, programy i materiały mogące z powodzeniem wspierać edukację w tej dziedzinie.

Nowoczesne materiały i formy edukacyjne

Rozpoczynając prace nad przygotowaniem nowoczesnych programów i materiałów edukacyjnych, przyjęto następujące założenia:

- odbywają się one z udziałem autorskim przedstawicieli środowisk edukacyjnych, dla których przeznaczane są materiały

- materiały przygotowywane są dla wszystkich poziomów systemu oświatowego

- układ treści ma charakter modułowy, pozwalający na elastyczne, dostosowane do potrzeb, korzystanie z materiału
- weryfikacja i wdrożenie odbywają się w realnych warunkach działania placówek oświatowych

- przygotowane materiały będą miały formę klasyczną, wydane zostaną na CD oraz umieszczone w Internecie

- sposób korzystania zależy od ustaleń oraz wyboru szkół i uczelni

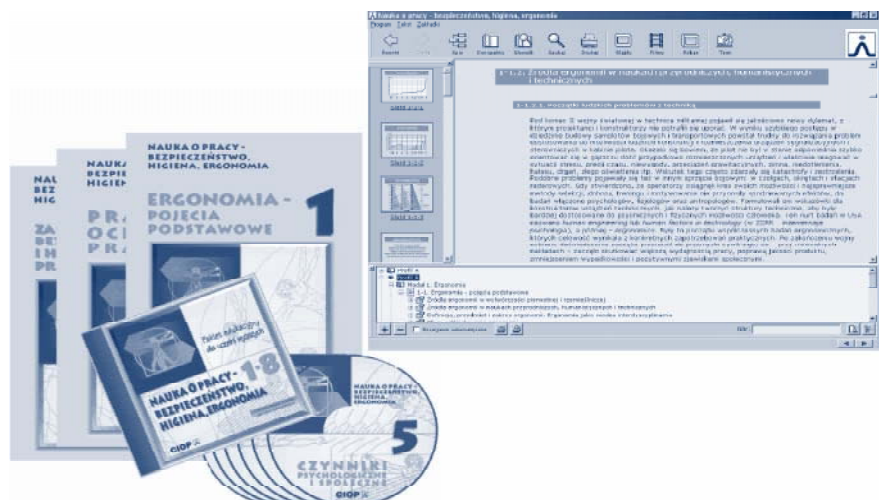
- zespół autorski czuwać będzie nad aktualizacją treści, a także wspólnym z użytkownikami doskonaleniem metod i form przekazu.

Nowoczesne materiały dla środowiska akademickiego

W 2000 r. zakończone zostały prace nad pakietem edukacyjnym dla środowisk akademickich pn. *Nauka o pracy – bezpieczeństwo, higiena, ergonomia*. Pierwszoplanowe potraktowanie tych środowisk wynikało z analizy programów i mimmów programowych zatwierdzanych

przez ministra edukacji dla poszczególnych kierunków studiów. Nie bez znaczenia były również opinie nauczycieli akademickich, dla których brak atrakcyjnych materiałów do nauczania był powodem marginalizowania lub pomijania tej problematyki w programach nauczania. Z kolei praktycy coraz mocniej podkreślali, że pracodawcy, zwłaszcza kierownicy małych i średnich zakładów (absolwenci uczelni), nie są świadomi problemów związanych z bezpieczeństwem pracy, co wpływa negatywnie na sytuację wszystkich pracobiorców i możliwości działania służby bhp.

Pakiet stanowi aktywne narzędzie wspierające nauczycieli akademickich, ale nadaje się również do samokształcenia. Osiem modułów podzielonych na jednostki tematyczne, poradniki, ćwiczenia i slajdy przygotowano w wersji klasycznej i multimedialnej. Wersja multimedialna daje wiele możliwości: wydruki tekstów i foliogramów, przygotowywanie własnych prezentacji ze zbioru elektronicznych slajdów, testowanie wiedzy, kompilowanie testów i sprawdzanie poprawności odpowiedzi (rys. 1.).

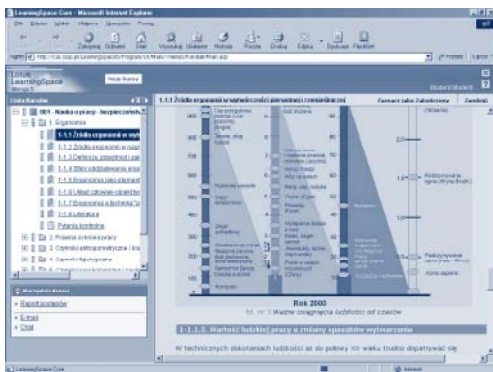

Rys. 1. Pakiet edukacyjny dla środowiska akademickiego *Nauka o pracy – bezpieczeństwo, higiena, ergonomia* (wersja tradycyjna i multimedialna – roboczy ekran jednego z modułów materiałów w dedykowanej przeglądarce w wersji dla wykładowcy)

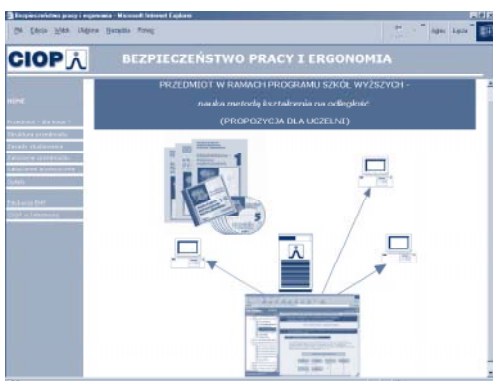
Materiał został udostępniony uczelniom, zaprezentowany ich władzom, nauczycielom akademickim. Wykorzystywane są także wszystkie okazje, aby przekonać uczelnie, które są samodzielne w decydowaniu o programach i zakresie studiów, do wprowadzenia lub poszerzenia – w interesie przyszłych absolwentów – tej problematyki w formie najbardziej dostosowanej do różnych kierunków studiów.

Nauczanie przedmiotu na odległość

Korzystając z przygotowanych materiałów, Instytut rozpoczyna próby nauczania studentów z zastosowaniem metody kształcenia na odległość za pośrednictwem Internetu. Pierwsi skorzystają z tej formy nauczania słuchacze studiów zaocznych Politechniki Warszawskiej, którzy w ten sposób będą realizować i zaliczać wybrany przedmiot fakultatywny. Podczas studiowania skorzystają z konsultacji specjalistów zajmujących się tematyką związaną z poszczególnymi modułami składającymi się na program nauczania przedmiotu.

Rys. 2. Przykład okna z otwartym modulem tematycznym w systemie wspomagającym zorganizowaną edukację zdalną *LearningSpace*

Rys. 3. Winieta serwisu informacyjnego, dotyczącego nauczania przedmiotu *Nauka o pracy – bezpieczeństwo, higiena, ergonomia* metodą nauczania na odległość

Cykl nauczania przedmiotu będzie trwał 8 tygodni (rys. 2.).

Instytut ma już za sobą doświadczenia w kształceniu na odległość za pośrednictwem Internetu. W ten sposób realizowane było z powodzeniem szkolenie dla pracowników służby bhp w szkołach wyższych. Doświadczenie to pozwoliło na wprowadzenie wszystkich niezbędnych poprawek usprawniających proces edukacji. Opracowano również rozszerzony serwis internetowy dotyczący edukacji, zawierający m.in. podstawowe informacje o planowanych cyklach nauczania na odległość w dziedzinie bezpieczeństwa pracy i ergonomii, a także kontrolowane wejście do systemu wspomagającego edukację zdalną *LearningSpace* z wprowadzonymi materiałami edukacyjnymi pakietu *Nauka o pracy* (rys. 3.).

Materiały dla systemu oświaty szkolnej

W bieżącym roku rozpoczęły się prace autorskie nad przygotowaniem programów i nowoczesnych pomocy edukacyjnych dla wszystkich poziomów systemu oświatowego: od szkoły podstawowej do szkoły pogimnazjalnej. Zadanie to jest realizowane w ramach programu wieloletniego „Dostosowanie warunków pracy w Polsce do standardów Unii Europejskiej”. Materiały są przygotowywane przez nauczycieli, w większości absolwentów studiów podyplomowych prowadzonych przez Instytut. Programy będą uwzględniały wszystkie nowości, jakie stwarza reformujący się system oświaty, np. ścieżki przedmiotowe. Będzie dostosowany do możliwości percepcyjnych poszczególnych grup wiekowych uczniów. Dla nauczycieli prowadzących nauczanie wśród najmłodszych roczników są przygotowywane pomoce pozwalające na organizowanie zabaw, inscenizacji czy gier kształtujących nawyki związane z kulturą bezpieczeństwa. Materiały będą dostępne zarówno w klasycznej wersji drukowanej, jak i za pośrednictwem Internetu.

Autorom materiałów towarzyszy przekonanie, że tylko system edukacji narodowej jest w stanie zagwarantować podstawową, wielodyscyplinową wiedzę kształtującą kulturę bezpieczeństwa przyszłych pracodawców i pracobiorców. Stąd też programy nauczania w tej dziedzinie, przeznaczone dla środowiska akademickiego i szkół pogimnazjalnych, są dodatkowo skorelowane z ramowymi

programami szkolenia podstawowego, zawartymi w rozporządzeniu ministra pracy i polityki socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie szczegółowych zasad szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Wdrożenie tych programów może w perspektywie znacznie odciążyć finansowo przedsiębiorstwa, zwłaszcza średnie i małe, zobowiązane do zapewnienia i sfinansowania szkoleń podstawowych.

Materiały i formy edukacji dorosłych

W sytuacji braku systemowego uprządkowania procesu nauczania bezpieczeństwa i higieny pracy w krajowym systemie szkolnictwa, podstawową rolę spełnia nauczanie tej problematyki w różnych formach oświaty ustawicznej. Można zaryzykować stwierdzenie, że kwalifikacje osób związanych zawodowo z bezpieczeństwem i higieną pracy, zarówno te ogólne, związane z przygotowaniem do zawodu, jak i specjalistyczne, są zdobywane obecnie dzięki różnym formom oświaty dla dorosłych.

Na tym polu w ostatnich latach można odnotować pozytywne tendencje. Powstało wiele ośrodków edukacyjnych dysponujących dobrą bazą i profesjonalną kadrami, zdobywających certyfikaty kompetencji. Ale istnieje też wiele firm, dla których jedynym kryterium upoważniającym do świadczenia usług edukacyjnych jest wpis do rejestru handlowego. Firmy te, zatrudniające często tylko właściciela, wystawiają zaświadczenia potwierdzające ukończenie szkoleń licznym grupom zobowiązanym do ich odbywania, zgodnie z rozporządzeniem MPiPS z dnia 28 maja 1996 r. Uczestnicy korzystają ze zdezaktualizowanych materiałów, szkolenie prowadzi często jedna osoba, która „zna się” zarówno na prawie, jak i zagrożeniach chemicznych czy pierwszej pomocy. Niestety, przeważają jeszcze na rynku ci drudzy edukatorzy. Pracodawca zamawia szkolenie u najtańszego edukatora, liczy się cena, a nie jakość usługi. Stąd też, mimo iż pojawili się na rynku również poważni i kompetentni edukatorzy, szkolenia takie są krytycznie oceniane przez odbiorców.

Multimedialny zbiór materiałów edukacyjnych

Centralny Instytut Ochrony Pracy, korzystając ze wsparcia Rady Ochrony Pra-

cy i środków programu wieloletniego „Bezpieczeństwo i ochrona zdrowia człowieka w środowisku pracy”, od pięciu lat pracuje nad różnymi materiałami edukacyjnymi służącymi oprzyrządowaniu ramowych programów szkoleń, wynikających z rozporządzenia. Powstał obszerny 22-tomowy materiał źródłowy do nauczania bezpieczeństwa i higieny pracy, poradniki dla słuchacza i wykładowcy oraz foliogramy i prezentacje komputerowe (rys. 4.).

Materiały te są również dostępne na płytach CD. Multimedialne ich wydanie pozwala na tworzenie materiałów dla słuchaczy na potrzeby zarówno różnych szkoleń pozwalających na ogólną orientację w problematyce, jak i szkoleń specjalistycznych. Wykładowcy mają do dyspozycji ok. 2500 foliogramów i możliwość tworzenia prezentacji komputerowych. W bieżącym roku zbiór wzbogacony został o płytę CD z filmami nagranyymi w realnym środowisku pracy. Służą one do ilustracji wykładów, analizy zagrożeń na stanowiskach pracy czy też oceny ryzyka zawodowego. Do dyspozycji wykładowców są również komentarze. Materiał został wydany z myślą o lepszym wyposażeniu ośrodków szkoleniowych świadczących usługi związane ze szkoleniem w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, o nauczycielach i samodzielnie działających wykładowcach.

Nad aktualnością materiałów czuwa 60-osobowy zespół autorski.

Przygotowane materiały Instytut wykorzystuje także do prowadzenia własnej działalności edukacyjnej. Każdego roku około 1500 osób uczestniczy w studiach podyplomowych, szkoleniach podstawowych i okresowych dla różnych grup osób podlegających obowiązkowi szkolenia wg zasad określonych w rozporządzeniu MPiPS o szczegółowych zasadach szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz w różnego typu szkoleniach specjalistycznych. Dla uczestników każdego szkolenia opracowane są pakiety edukacyjne, na które składają się: materiał źródłowy, poradnik dla słuchacza i wykładowcy oraz foliogramy i prezentacje komputerowe.

Studia podyplomowe stacjonarne i na odległość

Pierwsza grupa słuchaczy studiów podyplomowych prowadzonych przez Centrum Edukacyjne Centralnego Instytutu

Ochrony Pracy ukończyła je w 1997 r. Dotychczas studiowało około 500 osób w 16 grupach. Wśród absolwentów są nauczyciele szkół średnich i wyższych, pracownicy służby bhp, PIP, stacji sanitarno-epidemiologicznych, kadra ośrodków szkoleniowych, a także – coraz częściej – kierownicy i pracownicy firm konsultingowych, świadczących usługi z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Wśród słuchaczy coraz więcej jest również ludzi młodych, którzy odkryli ten obszar wiedzy jako ważny z punktu widzenia własnej aktywności zawodowej i możliwości zatrudnienia.

Na program 6-miesięcznych studiów składa się 20 modułów, realizowanych przez 240 godzin wykładów, zajęć praktycznych i laboratoriów. Każdy słuchacz zalicza po kolei wszystkie moduły i pisze końcową pracę dyplomową. Prace mają charakter praktyczny, powinny znaleźć zastosowanie w środowisku pracy lub być użyteczne w pracy zawodowej absolwenta.

W październiku br., w celu poszerzenia grona słuchaczy, rozpocznie się pierwsza edycja studiów podyplomowych na odległość za pośrednictwem Internetu. Do uczestnictwa w nich zachęcamy głównie osoby, które:

- mają dostęp do Internetu i dużo samodyscypliny
- ze względu na obowiązki zawodowe nie mogą sobie pozwolić na tygodniową nieobecność w pracy
- mają dużą wiedzę, wymagającą selektywnego uzupełnienia
- chcą potwierdzić swoje kwalifikacje.

Nie bez znaczenia jest również to, że studia te znacznie mniej kosztują.

Studia podyplomowe na odległość są formą studiów zaocznych, w których przewidziany programem materiał zostaje opanowany „na odległość” za pośrednictwem Internetu. Ta część materiału, która wymaga zajęć warsztatowych i laboratoryjnych, będzie realizowana podczas ośmiu dwudniowych zjazdów.

Na potrzeby studiów opracowany został multimedialny pakiet edukacyjny, który zostanie umieszczony na serwerze edukacyjnym Instytutu w systemie *Learning-Space* i za pośrednictwem Internetu udostępniony słuchaczom na okres studiów (rys. 5.).

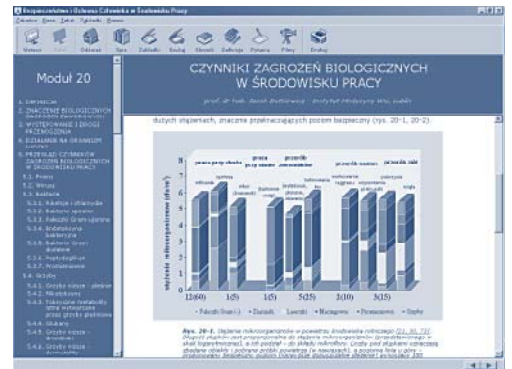
Materiał multimedialny (dostępny również na płycie CD, z autonomiczną przeglądarką) stanowi bardzo przyjazne narzędzie edukacyjne o wielu funkcjach

Rys. 4. Materiał źródłowy *Bezpieczeństwo i ochrona człowieka w środowisku pracy* do nauczania w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy

Rys. 5. Okładki elektronicznej wersji multimedialnego pakietu edukacyjnego wspomagającego prowadzenie studiów podyplomowych

Rys. 6. Przykładowe okno jednego z 20 modułów materiałów edukacyjnych w wersji na płycie CD, dla studiów podyplomowych

wspomagających użytkownika i ułatwiających uczenie się.

Podczas zjazdów będą się odbywały niezbędne zajęcia praktyczne, warsztatowe i laboratoryjne. Będzie sukcesywnie sprawdzane, za pomocą testów, opanowanie treści poszczególnych modułów. Z realizacją programu studiów podyplomowych na odległość jest związanych oko-

ło 60 wykładowców, a także konsultanci, promotorzy prac dyplomowych. Są oni jednocześnie autorami materiałów edukacyjnych udostępnianych słuchaczom.

Każda grupa otrzyma szczegółowy wykaz konsultantów związanych z treścią studiowanego materiału wraz informacjami umożliwiającymi systematyczny kontakt. Na zakończenie studiów każdy z absolwentów przedstawi i obroni pracę dyplomową. Absolwenci otrzymają świadectwo ukończenia studiów podyplomowych z dokumentacją ich przebiegu oraz pamiątkowe tableau.

Materiał multimedialny przeznaczony do wspomaganie prowadzenia studiów podyplomowych, wydany na płytach CD, jest zestawem składającym się z płyty z tekstami źródłowymi, płyty z ponad 2500 foliogramami dla wykładowców oraz dwóch płyt z ponad 260 sekwencjami filmowymi, obrazującymi realne środowisko pracy.

* * *

Wśród wielu działań, jakie w ostatnich latach podejmował Instytut, istotne były prace związane ze wspieraniem i prowadzeniem edukacji. Zostały przygotowane programy i materiały edukacyjne, przygotowano także autorów tych materiałów, którzy będą realizować wiele form kształcenia i doskonalenia kadr zajmujących się problemami związanymi z bezpieczeństwem i higieną pracy. Powstały również warunki do kształcenia na poziomie podyplomowym nauczycieli i wykładowców, co sprzyja poprawie poziomu nauczania w tym zakresie. Przygotowanie nowoczesnego multimedialnego materiału dla środowiska akademickiego, materiałów do wielostronnego wykorzystania w systemie oświaty ustawicznej stworzy warunki do nowoczesnego, atrakcyjnego nauczania tej problematyki. Podjęte zadanie, związane z przygotowaniem programów nauczania i materiałów edukacyjnych dla szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, zakończy proces tworzenia niezbędnych materiałów edukacyjnych dla wszystkich poziomów edukacji: szkolnej, akademickiej i ustawicznej. Stworzone zostaną podstawy do doskonalenia tego procesu w długim marszu dającym szansę na poziom edukacji porównywalny z poziomem istniejącym w tym zakresie w krajach Unii Europejskiej.

Szybkie zmiany charakteryzujące środowisko pracy i życia we współczesnej Europie generują pojawianie się zupełnie nowych zagrożeń zawodowych, a także wpływają na zmianę skali dotychczasowych zagrożeń. W takich warunkach formułowanie i wdrażanie skutecznej polityki w dziedzinie kształtowania bezpieczeństwa i zdrowia pracowników oraz realizacja zadań związanych z pracami legislacyjnymi w tym zakresie wymagają dysponowania na bieżąco aktualną informacją naukową, techniczną i ekonomiczną, nadążającą za następującymi zmianami. Skuteczny przepływ informacji jest też konieczny do prowadzenia działań prewencyjnych w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Jedną z podstawowych potrzeb współczesnego społeczeństwa staje się więc konieczność dostępu do aktualnej i wiarygodnej informacji, w tym również w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w środowisku pracy i życia. Potrzeba taka odnosić się może zarówno do informacji, dotyczącej konkretnej, lokalnej sytuacji, jak i możliwości porównania wybranych danych, na przykład statystycznych, w skali europejskiej. Wynikają stąd wysokie wymagania dotyczące wiarygodności oraz skuteczności systemów informacyjnych w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy. Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu społecznemu, **w lipcu 1994 r. powołano – na podstawie Postanowienia Rady Europy – Europejską Agencję Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy z siedzibą w Bilbao (Hiszpania).**

Głównym celem Agencji jest działanie na rzecz poprawy warunków pracy w krajach członkowskich Unii Europejskiej – przez wymianę informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy. **Agencja działa za pośrednictwem krajowych punktów centralnych (Focal Points), istniejących we wszystkich kra-**

jach członkowskich Unii Europejskiej. W 1999 r. Agencja podjęła inicjatywę rozszerzenia zasięgu swoich działań i utworzenia kolejnych punktów centralnych w krajach kandydujących do Unii Europejskiej. Funkcję polskiego Krajowego Punktu Centralnego pełni Centralny Instytut Ochrony Pracy.

Polski Krajowy Punkt Centralny (Focal Point)

Zgodnie z przyjętymi zasadami funkcjonowania, punkty centralne są odpowiedzialne za organizowanie, utrzymywanie i koordynację funkcjonowania tzw. krajowych sieci dostarczających informację, w skład których wchodzi instytucje, organizacje i przedsiębiorstwa wiodące w danym kraju w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy. Krajowa sieć tworzona jest na podstawie trójstronnej formuły, zgodnie z którą, oprócz obecności przedstawiciela rządowego w sieci, konieczna jest aktywna obecność reprezentacji pracodawców i pracowników. Polski Krajowy Punkt Centralny (rys. 1.) bierze udział w pracach Agencji, tworząc i koordynując działanie Krajowej Sieci Informacyjnej. Do najważniejszych zadań Punktu Centralnego należy ponadto:

- organizacja i wdrożenie systemu weryfikacji i aktualizacji informacji, otrzymywanej z sieci
- współpraca i utrzymywanie roboczych kontaktów z sieciami innych krajów, biorącymi udział w pracach Agencji
- włączanie w strukturę sieci nowych partnerów w układzie trójstronnym
- skuteczne porozumiewanie się z użytkownikami zasobów informacyjnych sieci, w szczególności w zakresie problemów małych i średnich przedsiębiorstw
- udział w tworzeniu nowych zasobów informacyjnych.

Krajowa Sieć Informacyjna w Polsce liczy obecnie 32 uczestników. Jest utworzona zgodnie z przyjętą trójstronnością